

ברעהו בהערצה ובסקרנות ולא מצאו שפה משותפת

יתכן ובעומק לבו של נוער זה הכויים געוועים עמוקים למיבצע גדול באמת, ש" יעלה אותו מעל לעצמו, שיתן טעם חדש לחייו, יתכן וחיים בו הכיסופים למשהו חדש שיוכל להאמין בו עד תום, להיטמע בו, להתקדש בו.

שום דבר בנאומו של האיש משדה" בוקר לא היה בו כדי להגיע לעורק נפשי חבוי זה. לא המלים היווניות, לא ההשתאות בין דת מוחמד ודברי קונפוציוס, לא הדיעות המסורתיות לחלוטין על ההיסטוריה היהודית, וגם לא הדרישה לחסל את תנועות הנוער המפלגתיות הקיימות.

מבצרים נצורים

היה זה רעיון קבוע בלבו של בן-גוריון! הפילוג המפלגתי בנוער הוא המונע את ההתעוררות החלוצית.

אין דבר רחוק יותר מן המציאות. תנועות הנוער החלוציות, הכפופות למפלגות השונות, מחויקות בקושי מעמד בול הסיגנון האמריקאי שחזר לנוער, אינו כול" לות כולן יחד אלא אחוז קטן של הדור הבוגר. מדריכהן חשבו בצדק רב, כי שכירת תנועותיהן כדי להקים תנועה כל" לית, חסרת פרצוף ורוח, שלא תהיה אלא העתקה בלתי-מוצלחת של הצבא, יהא אסון.

מיבצרים נצורים אלה של שרידי התנועה החלוצית בנוער אינו מונעות את ההתעוררות, וחיסולן לא יקרם אותה. הן סובלות מאותו חסרון כמו דוד בן-גוריון עצמו: מאחר שהן מבססות על הגדרות רעיוניות מלפני שני דורות, אין בכוחן להשפיע על הדור החדש.

דוד בן-גוריון אינו אשם במצב זה. הטרגדיה האישית שלו היא כי כמנהיג הגדול האחרון של דור העליה השנייה הוא סובל מתוצאותיו.

פה למגנון השנוא עליו, איש או יוכל לדעת מה עבר בלבו באותם רגעים עצובים, כאשר השליך לתוך החלל את התיאוריות הגדולות — ונתקל ברחש הגדול של שיח המוני שגם הרמקול לא יכול היה לכסותו. הקהל לא רותק למקומו, מוכה קפאון לעומת גודל ההתגלות. הקהל עסק בשיחות פרטיות.

בפעם לפעם הופסקו דבריו על-ידי גל עמום של מחיאות כפיים, כשאמר דבר שמצא חן בעיני חברי תנועות הנוער. אולם היה זה כאין וכאפס לעומת רעמי התשואות שניתכו עליו כשהפליט דברים משעשעים שלא נגעו כל עיקר למטרות. האמפיתיאטרון הודעו כולו מהתלהבות כשאמר: "המורים ש'כם אשמים בחינוך שנתנו לכם!" ב"שנית כשאמר: "עליכם לדאוג לריבוי הילודה!"

תשואות אלה, יותר מן הרחש והאדישות, היו העלבון הסופ לאדם שניסה באותם הרגעים להניח לפני הנוער חזון של דורות.

"הנוער הוא טינופת!"

נוער זה הוא טינופת! אמר אחו החיילים בבוז לרעהו, כשעבר בין היושבים, ששוחחו על שמלות, שאלו מי בא ומי לא, נועצו אם ללכת בערב לקולנוע או עסקו בפלירט.

נוער זה אינו טינופת. הוא בא ממרחקים מבלי שאיש הכריחו לכך, שילם חצי לירה עבור הנסיעה. הוא רצה לשמוע. אולם הוא שונה בהרבה מאחיו המבו"גרים. הוא לא ראה מעולם מסגרת אמיתית של התנדבות. הוא לא הכיר מעולם מנהיגים שיכול היה להתלהב להם עד כדי שיכחה עצמית, שיכול היה ללכת אחריהם לחיים ולמות בעניים עצומות. האחריות לכך נופלת במידה לא מעטה על האיש שעמד בראש המדינה משך חמש וחצי שנותיה הראשונות.

חגיגה עממית. הנאומים כבר החלו. אולם בניצפון אלה לא גילו ענין מיוחד. נאום הפרופסור דינור הופסק על-ידי מחיאות כפיים הפגנתיות, עד שנאלץ לדלג על כמה עמודים.